

OPEN DIALOGUE

4 LIPCA 2019

PRZESTĘPSTWA Z NIENAWISCI W POLSCE

W 2018
WYBRANE PRZYPADKI

Fundacja Otwarty Dialog (ODF) powstała w Polsce w 2009 roku z inicjatywy ukraińskiej studentki i działaczki obywatelskiej Lyudmyly Kozlovskiej (obecnie sprawującej funkcję prezeski Fundacji). Od momentu założenia, [cele statutowe](#) Fundacji obejmują ochronę praw człowieka, demokracji i praworządności na obszarze postsowieckim. Początkowo Fundacja koncentrowała swoją uwagę przede wszystkim na Kazachstanie, Rosji, Ukrainie oraz – od 2016 r. – Mołdawii, jednak w lipcu 2017 r. obszar ten został rozszerzony ze względu na szybko pogarszającą się sytuację w Polsce i innych państwach członkowskich UE zmagających się z konsekwencjami antyliberalnej polityki prowadzonej przez ich populistyczne rządy.

ODF realizuje swoje cele poprzez organizację misji obserwacyjnych, monitorując w szczególności indywidualne przypadki łamania praw człowieka. Promuje również międzynarodowe prawodawstwo przewidujące stosowanie sankcji wobec rządów i osób odpowiedzialnych za łamanie wartości i standardów europejskich wspierając m.in. tzw. ustawę Magnickiego oraz powiązanie unijnych i międzynarodowych programów pomocy finansowej z respektowaniem praworządności i praw człowieka. Istotnym obszarem działalności Fundacji jest ochrona praw więźniów i uchodźców politycznych (w szczególności w obszarze politycznie motywowanych ekstradycji).

W oparciu o swoją pracę ODF publikuje [raporty analityczne](#) wykorzystując je na potrzeby komunikacji z instytucjami UE, OBWE, Rady Europy, ONZ, a także innych organizacji praw człowieka, resortami spraw zagranicznych i parlamentami, a także mediami. Aktywnie współpracuje z parlamentarzystami zaangażowanymi w sprawy zagraniczne, prawa człowieka i oficjalne relacje z monitorowanymi krajami trzecimi.

ODF działa na rzecz [reformy Interpolu](#), a – począwszy od 2018 r. – również Systemu Informacyjnego Schengen (SIS/SIS II), zapobiegając wykorzystywaniu ich mechanizmów przez autorytarne i hybrydowe reżimy (określane także jako ill democracies) do prześladowania swoich oponentów.

W latach 2013-2014 Fundacja zorganizowała misję wsparcia ukraińskiego społeczeństwa obywatelskiego walczącego o integrację europejską Ukrainy podczas [Rewolucji Godności](#) na kijowskim Majdanie w Kijowie. Po agresji rosyjskiej w 2014 roku program [pomocy humanitarnej](#), rozpoczęty przez ODF w trakcie Majdanu, został rozszerzony o pomoc osobom poszkodowanym w wyniku rosyjskiej agresji na Krymie i Wschodzie Ukrainy. W latach 2014-2016 w Warszawie ODF prowadziła centrum pomocy i integracji migrantów i uchodźców z Ukrainy pod nazwą „[Ukraiński Świat](#)”.

Fundacja posiada swoje stałe przedstawicielstwa w Warszawie i Brukseli.

Copyright: Fundacja Otwarty Dialog, Lipiec 2019

00-580 Warszawa

Ul. A. Ch. Szucha 11a/21

Tel. +48 22 307 11 22

E-mail: odfoundation@odfoundation.eu

en.odfoundation.eu

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji prosimy o kontakt:

Kierownik projektu:

Lyudmyla Kozlovska lyudmylakozlovska@odfoundation.eu

Autor:

Joanna Cuper joanna.cuper@odfoundation.eu

Projekt strony tytułowej: Jan Andrijiszyn

Przedruk zamieszczonych materiałów w całości lub częściowy możliwy jest wyłącznie za zgodą Fundacji Otwarty Dialog.

Spis treści:

1. WSTĘP	4
2. PRZESTĘPSTWA NA TLE RASOWYM I NARODOWOŚCIOWYM	4
3. PRZESTĘPSTWA NA TLE ANTYSEMICKIM	8
4. PRZESTĘPSTWA NA TLE HOMOFOBICZNYM	9
5. PRZESTĘPSTWA NA TLE NACJONALISTYCZNYM	10
6. REKOMENDACJE	11

1. WSTĘP

Według analizy Ministerstwa Sprawiedliwości, w pierwszej połowie 2018 r. odnotowano w Polsce 890 spraw w związku z przestępstwami z nienawiści.

„Ponad 31 proc. to znieważenia grupy lub osoby. Niewiele mniej, bo 30 proc., stanowi publiczne propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu, ponad 20 proc. przemoc, 3 proc. obraza uczuć religijnych. Najmniej jest bójek i pobic. Najwięcej przestępstw popełniono z wykorzystaniem internetu. Sporo dotyczyło wypowiadania gróźb wobec osoby i rasistowskich graffiti na murach, budynkach czy ogrodzeniach. Najmniej spraw wiązało się z wydarzeniami związanymi z organizowanymi manifestacjami, zgromadzeniami, wiecami, publikacjami książkowymi i prasowymi oraz z zachowaniem kibiców i sportowców”.¹

Niestety, nie wszystkie akty przestępcze motywowane nienawiścią rasową, ksenofobiczną, homofobiczną etc. zgłaszane są organom ścigania. Poniżej przedstawiamy przypadki przestępstw nienawiści, o jakich dowiedzieć się można było w roku 2018 z doniesień medialnych. Dla ułatwienia, przypadki podzielone zostały na odpowiednie kategorie.

2. PRZESTĘPSTWA NA TLE RASOWYM I NARODOWOŚCIOWYM

3 stycznia 2018, Warszawa – Atak na ciemnoskórą 14-latkę

Do napaści doszło w godzinach popołudniowych. Dziewczynka została napadnięta przez niezidentyfikowanego mężczyznę, który bił ją krzyżąc: „Polska dla Polaków”². W wyniku obrażeń dziewczynka trafiła do szpitala.

Ojciec dziecka złożył zawiadomienie o pobiciu na policję.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

6 stycznia 2018, Wrocław – Atak na Hindusa³

Trzech pijanych mężczyzn zaczepiło mężczyznę o ciemnym kolorze skóry. Chcieli wrzucić go do kanału pod placem Dominikańskim. **Pomimo obecności wielu innych świadków zdarzenia, zareagował tylko jeden Polak**, który wdał się w bójkę z napastnikami. W wyniku szarpaniny Polak uskarżał się na ból ręki. Hindusowi nic się nie stało.

Policja ujęła sprawców zdarzenia i podjęła czynności wyjaśniające.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

16 lutego 2018, Warszawa – Pobicie obywateli Ukrainy

Do zdarzenia doszło w autobusie miejskim, do którego wsiadło dwóch obywateli Ukrainy. Niedługo potem „jeden z nich został odepchnięty przez mężczyznę. Gdy autobus ruszył, ten sam mężczyzna podszedł do nich i ich zaatakował, zadając ciosy pięścią w głowę i publicznie wyzywając z uwagi na ich

¹ <https://www.rp.pl/Prawo-karne/304169927-Co-Ministerstwo-Sprawiedliwosci-robi-z-mowa-nienawisci.html>

² <https://www.rp.pl/Przestepczosc/180109732-Warszawa-Rasistowski-atak-na-czternastolatke.html>

³ <http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/7,114883,22866352,atak-we-wroclawiu-za-kolor-skory-chcieli-wrzucic-czlowieka.html>

przynależność narodowościową. Gdy tylko autobus się zatrzymał sprawca zdarzenia zbiegł. Na miejsce została wezwana karetka pogotowia, która zabrała poszkodowanych do szpitala”.⁴

W toku śledztwa policji, po zabezpieczeniu nagrań z monitoringu oraz zeznaniach świadków, udało się ustalić personalia napastnika. Materiał dowodowy został przekazany prokuraturze. **Mężczyzna usłyszał zarzut dotyczący pobicia na tle narodowościowym o charakterze chuligańskim.**

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

23 stycznia 2018, Gdańsk – Atak na obywatela Mongolii

W tramwaju miejskim w Gdańsku zaatakowany został obywatel Mongolii. Napastnik najpierw przyglądał się obcokrajowcowi, a następnie krzyknął: „Wypier... z naszego kraju”. „W tramwaju doszło do szarpaniny, po czym mężczyźni wysiedli na kolejnym przystanku. Tam atakowany cudzoziemiec obronił się jednak i zrobił to na tyle skutecznie, że sprawca przestraszył się i uciekł (...)”.⁵

Napaść została zgłoszona na policji, która opublikowała wizerunek napastnika i zwróciła się do mieszkańców Gdańska z prośbą o pomoc w ustaleniu personaliów mężczyzny.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

6 marca 2018, Wrocław – Pobicie Serhija z Ukrainy⁶

Młody Ukrainiec zwrócił uwagę dwóm wandalom niszczącym drzwi klatki schodowej. Próbował ich powstrzymać. W odpowiedzi został pobity i zwyzywany. Napastnicy kierowali pod jego adresem obelgi mające bezpośredni związek z jego narodowością.

Serhij zgłosił pobicie na policji.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

19 marca 2018, Warszawa – Znieważenie Marokańczyka⁷

W jednym ze sklepów w Warszawie Marokańczyk – agent ochrony sklepu – był obrażany przez młodego mężczyznę. Mężczyzna ten wyzywał obcokrajowca i wykrzykiwał nienawistne hasła, znieważając go ze względu na jego przynależność rasową. Kierował też w jego kierunku groźby.

W toku dochodzenia prokuratorskiego ustalono, że młody mężczyzna dopuścił się dwóch przestępstw: publicznego znieważenia Marokańczyka i kierowania pod jego adresem gróźb karalnych ze względu na jego przynależność rasową.

Aktualny status sprawy: **Prokurator rejonowy zastosował wobec napastnika policyjny dozór oraz ustanowił zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym.**

⁴ [https://fakty.interia.pl/polska/news-warszawa-dwaj-ukraincy-zaatakowani-w-](https://fakty.interia.pl/polska/news-warszawa-dwaj-ukraincy-zaatakowani-w-autobusie,nId,2547891#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox)

[autobusie,nId,2547891#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox](https://fakty.interia.pl/polska/news-warszawa-dwaj-ukraincy-zaatakowani-w-autobusie,nId,2547891#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox)

⁵ <http://trojmiasto.wyborcza.pl/trojmiasto/7,35612,23063031,rasistowski-atak-w-gdanskim-tramwaju-policja-publikuje-zdjecie.html>

⁶ <http://wroclaw.wyborcza.pl/wroclaw/7,35771,23105428,ukraincu-je-ny-wyp-aj-z-polski-wandale-pobili-ukrainca.html>

⁷ <http://warszawa.eska.pl/newsy/praga-polnoc-rasistowski-atak-w-sklepie/702057>

16 kwietnia 2018, Czechowice-Dziedzice – Pobicie Algierczyka⁸

Mężczyzna został zaatakowany przez dwóch mężczyzn, którzy bili go, kopali oraz wykrzykiwali obraźliwe hasła w związku z jego narodowością. Napastników spłoszyła przejeżdżająca obok kobieta, która widząc zajście zaczęła używać sygnału dźwiękowego w swoim samochodzie.

Kobieta odwiozła Algierczyka na pobliski komisariat, gdzie złożone zostało zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa oraz podano rysopisy obydwu sprawców. Policja zwróciła się z apelem do mieszkańców o pomoc w ustaleniu personaliów obydwu mężczyzn.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

13 maja 2018, Warszawa – Pobicie Egipcjanina⁹

Obywatel Egiptu, właściciel lokalu gastronomicznego, został zaatakowany przez dwóch mężczyzn – klientów swojej restauracji – gdy poprosił ich, aby nie pili alkoholu. Jeden z mężczyzn zaczął uderzać go metalową pałką. Chwile później drugi mężczyzna również zaczął bić Egipcjanina. Obcokrajowiec był bity i kopany po całym ciele. Mężczyźni wybili również szybę w restauracji. Towarzyszyła im kobieta, która wznosiła okrzyki o charakterze narodowościowym.

Policji udało się wytypować napastników. Wszyscy zostali zatrzymani, a sprawą zajęła się stołeczna prokuratura. Śledczy przedstawili kobiecie **zarzut publicznego znieważenia z powodu przynależności narodowej lub etnicznej**. Wobec niej prokurator zastosował dozór policyjny. Mężczyźni mają zarzut pobicia Egipcjanina. Jeden z mężczyzn może odpowiedzieć karnie za **pobicie przy użyciu niebezpiecznego narzędzia, grożenie śmiercią i uszkodzenie mienia**. Obaj mężczyźni zostali osadzeni w areszcie.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

25/26 maja 2018 – Atak na Austriaka i Niemców¹⁰

19-latek z Austrii i jego koledzy zostali napadnięci i pobici, ponieważ mówili po niemiecku. Czterech napastników, z których jeden krzyczał, że w Polsce mówi się po polsku, bili po twarzach i kopali obcokrajowców, kiedy ci leżeli już na ziemi. Zaatakowanym udało się uciec do pobliskiego sklepu.

Stołeczna policja podjęła działania wyjaśniające w tej sprawie.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

15 lipca 2018, Wrocław – Pobicie Koreanki¹¹

Obywatelka Korei Południowej została uderzona w twarz i obrażona słowami: „ty pie...ny Chińczyku”. Patrol straży miejskiej udał się w pościg za napastnikiem, obezwładnił go i przekazał policji.

Mężczyźni przedstawiono zarzuty napaści na tle narodowościowym.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

⁸ <https://dziennikzachodni.pl/pobicie-algierczyka-w-czechowicachdziedzicach-napastnicy-krzyczeli-rasistowskie-hasla-policja-szuka-sprawcow/ar/13098302>

⁹ <http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,23433879,pobili-egipcjanina-bo-zwrocil-im-uwage-siedza-w-areszcie.html>

¹⁰ <http://www.otwarta.org/napadli-na-niemcow-i-austriaka-krzyczeli-w-polsce-mowi-sie-po-polsku/>

¹¹ <http://www.otwarta.org/wiezienie-za-pobicie-koreanki/>

20 sierpnia 2018, Poznań – Atak na obywatela Bangladeszu¹²

Właściciel budki z kebabem został znieważony słownie przez 26-letniego mieszkańca Poznania. Został nazwany „czarną świnią” i „czarną małpą”.

Dzięki nagraniom z monitoringu miejskiego policja ustaliła personalia mężczyzny, który przyznał się do winy i wyraził wolę poddania się karze bez procesu.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

9 września 2018, Rawicz – Atak na Białorusina¹³

23-letni obywatel Białorusi został zaatakowany przez trzy osoby. Chłopcy w wieku 16 i 17 lat oraz 46-letnia kobieta wyzywali mężczyznę, kazali mu wracać do jego kraju oraz krzyczeli „Polska dla Polaków”. Uciekającego przed nimi Białorusina pobili i skopali.

W toku czynności przeprowadzonych przez policję ustalono, że w momencie zdarzenia wszyscy uczestnicy zdarzenia, włącznie z Białorusinem, znajdowali się pod wpływem alkoholu. 16-latek **miał odpowiedzieć za pobicie przed sądem rodzinnym**, a 17-latek **został objęty nadzorem policji**. W przypadku kobiety, sąd miał rozpatrzyć wniosek prokuratury o zastosowaniu wobec niej aresztu tymczasowego w związku z tym, że czyn popełniła jako recydywistka.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

18 października 2018, Lublin – Atak na Hodo H., obywatela Albanii

Do rozmawiającego przez telefon Albańczyka podszedł mieszkaniec Lublina Zbigniew Ł. „Nieznajomy go opluł, zwyzywał, groził śmiercią i kazał wynosić się z Polski. Wszystko odbywało się na terenie lubelskiego dworca PKS. – **Ludzie przyglądali się, nagrywali zdarzenie komórkami, kibicowali mu – mówi mężczyzna**. Zbigniew Ł. miał kilkakrotnie uderzyć cudzoziemca pięścią w głowę i klatkę piersiową oraz w kolano. Następnie uciekł”.¹⁴

Hodo H. zgłosił zdarzenie na policję i do ambasady Albanii. W styczniu 2019 roku sprawa trafiła na wokandę Sądu Okręgowego w Lublinie.

Napastnik oskarżony jest o **atak na cudzoziemca z powodu jego przynależności narodowej i rasowej**.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

18 listopada 2018, Zabrze – Przypadek Olega¹⁵

28 letni obywatel Ukrainy został zaatakowany w galerii handlowej przez 3 mężczyzn ubranych w jednakowe czarne koszulki. Mężczyźni byli wysportowani oraz wszyscy mieli bardzo krótko ostrzyżone włosy, tzw. „typ kibica piłki nożnej”. Zdarzenie zarejestrował monitoring.

W wyniku pobicia Oleg wymagał pomocy medycznej oraz był hospitalizowany. Policja opublikowała zdjęcia z monitoringu i poprosiła o pomoc w zidentyfikowaniu napastników, w celu ustalenia ich personaliów oraz motywu napaści.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

¹² <http://poznan.wyborcza.pl/poznan/7,36001,23830583,rasista-w-barze-z-kebabem-nazwal-wlasciciela-czarna-malpa.html>

¹³ https://poznan.onet.pl/rawicz-rasistowski-napad-na-bialorusina/99lmsy2?utm_source=poznan_viasg&utm_medium=nitro&utm_campaign=allonet_nitro_new&srcc=ucs&utm_v=2

¹⁴ <https://kurierlubelski.pl/atak-na-cudzoziemca-na-dworcu-pks-ofiary-nienawisci-czesto-milcza-bo-boja-sie-odwetu-w-sadzie-jest-akt-oskarzenia/ar/13877889>

¹⁵ <http://zabrze.naszemiasto.pl/arttykul/pobicie-28-letniego-obywatela-ukrainy-w-galerii,5096651,artgal,t.id,tm.html>

16 grudnia 2018, Warszawa – Przypadek Efe Türkel¹⁶

Został napadnięty w autobusie miejskim przez pięciu kibiców lokalnego klubu piłkarskiego. Mężczyznom nie spodobało się to, że Efe rozmawiał ze swoim kolegą po turecku. Na początku używali wyzwisk w stylu „Brudasy, wyp...ać stąd” oraz śpiewali rasistowskie przyśpiewki. Potem, jeden z napastników uderzył Efe głową w twarz. **Żaden z pasażerów nie zareagował na ten akt przemocy.** Turek zgłosił zajście kierowcy autobusu, który wcisnął specjalny, czerwony przycisk alarmowy, co powinno skutkować pojawieniem się patrolu policji. Niestety, **funkcjonariusze nie pojawili się na miejscu zdarzenia.** Napastnicy uciekli na następnym przystanku.

Efe Türkel czterokrotnie próbował złożyć zawiadomienie o ataku. **Czterokrotnie odsyłany był z jednego komisariatu na drugi. Funkcjonariusze twierdzili, że nie mają czasu zająć się jego sprawą.** Podczas ostatniej próby zgłoszenia przestępstwa Efe poprosił funkcjonariusza o badanie alkomatem oraz spisanie notatki o tym, że ani on ani jego kolega nie byli pod wpływem alkoholu. Chciał się w ten sposób zabezpieczyć na wypadek, gdyby ujęci w przyszłości napastnicy tłumaczyli, że Turkowie byli pijani i wywołali bójkę w autobusie. **Funkcjonariusz niechętnie wykonał pomiar i sporządził odpowiednią notatkę.**

Efe Türkel opisał sprawę w mediach społecznościowych, prosząc ewentualnych świadków o pomoc w namierzeniu napastników. Dopiero wtedy sprawą zainteresowała się policja, która telefonicznie wezwała go do złożenia zawiadomienia oraz złożenia przez niego zeznań.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

3. PRZESTĘPSTWA NA TLE ANTYSEMICKIM

13 września 2018, Warszawa – Rabin Boaz Pash i Grzegorz Ryś

Portal Gazeta Warszawska opublikował antysemicki artykuł¹⁷ w związku z informacją zamieszczoną dzień wcześniej na stronie GOŚĆ.PL Lubelski¹⁸ dotyczącą udziału Arcybiskupa Grzegorz Rysia i rabina Boaz Pash z Jerozolimy w debacie „Przełom czasu w judaizmie i chrześcijaństwie”. W artykule Gazety Warszawskiej można przeczytać: „Tego bydlaka nie wolno tolerować, no chyba że los Polski jest nam obojętny (...) Wypalować tych dwóch bandziorów”.

Ten przejaw **nawoływania do nienawiści** zgłoszony został do Prokuratury Rejonowej Lublin-Południe, która zajmuje się przestępstwami z nienawiści.

Nie był to pierwszy atak znanej z antysemickich wpisów Gazety Warszawskiej na Arcybiskupa Rysia. 28 sierpnia 2018 roku, po jego wystąpieniu w trakcie obchodów 74. rocznicy likwidacji łódzkiego getta.¹⁹

„Dzień po debacie na portalu gazetawarszawska.com opublikowano kolejne kontrowersyjne treści. Autor artykułu pt. **"Rabin Boaz Pash musi zginąć"** stwierdził, że rabin poprzez swoją obecność w bazylice chciał „uderzyć Pana Jezusa Chrystusa w twarz”. „Jeżeli rabin Boaz Pash przekroczy próg Bazyliki jako żyd sakralny, to musi zostać stracony z woli Boga Ojca Najwyższego w Trójcy Przenajświętszej Jedynego” – czytamy w tekście, pod którym nikt się nie podpisał. Tak jak w przypadku każdego artykułu na stronie gazetawarszawska.com, zamiast nazwisk widnieje podpis „redakcja”.²⁰

¹⁶ <http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,24283418,rasistowski-atak-w-autobusie-turek-z-warszawy-pobity-przez.html>

¹⁷ <https://gazetawarszawska.com/index.php/pugnae/1931-benito-mussolini-doktryna-polityczna-faszyzmu>

¹⁸ <https://lublin.gosc.pl/doc/5020009.Rabin-Boaz-Pash-na-ambonie-Naprzeciw-niego-stanie-abp-Grzegorz>

¹⁹ <https://gazetawarszawska.com/index.php/video/1879-hanba-polskich-podcieraczy-74-rocznica-likwidacji-litzmannstadt-ghetto-cmentarz-zydowski-lodz-2018>

²⁰ <http://lublin.wyborcza.pl/lublin/7,48724,24288290,wypalowac-tych-bandziorow-antysemicki-atak-na-arcybiskupa.html>

Nie wiadomo, kto stoi za „Gazetą Warszawską”. Strona zarejestrowana jest za granicą. Prokuratura zapowiedziała czynności ustalające, kim są autorzy publikowanej na niej wyraźnie antysemickich treści nawołujących do nienawiści i przestępstwa.

Aktualny status sprawy: dochodzenie prokuratorskie toczy się od 5 października 2018 roku w związku z publicznym nawoływaniem do popełniania zbrodni pozbawienia życia rabina Pasha i publicznym znieważeniem rabina i arcybiskupa z powodu ich przynależności narodowej i wyznaniowej. **Nie wiadomo, czy dochodzenie prokuratorskie doprowadziło do ustalenia personaliów osób związanych z gazetą.**

19 września 2018, Gdańsk Wrzeszcz – Atak na synagogę²¹

W trakcie święta Jom Kippur nieznanemu sprawcy wybił dużym kamieniem szybę świątyni w synagodze w Gdańsku Wrzeszcz. Kamień wpadł do przedsionka, w którym znajdowały się modlące się kobiety i dzieci. Nikt nie został ranny.

Na miejscu zdarzenia pojawiła się policja, prokurator oraz grupa dochodzeniowo-śledcza, która zabezpieczyła miejsce zdarzenia oraz przeprowadziła czynności dochodzeniowe. Dwa dni później sprawca został ujęty.²²

W toku czynności ustalono, że mężczyzna ten kilka miesięcy wcześniej dopuścił się czynu przeciwko wolności sumienia i wyznania na szkodę parafii rzymskokatolickiej. W toku postępowania ustalono, że mężczyzna cierpi na zaburzenia psychiczne. Z uwagi na domniemanie możliwości popełnienia przez niego kolejnego przestępstwa o podobnym charakterze, we wrześniu 2019 został osadzony w areszcie na okres 3 miesięcy.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

4. PRZESTĘPSTWA NA TLE HOMOFOBICZNYM

1 stycznia 2018, Bydgoszcz – Atak na Kosmę Kołodzieja

Kosma Kołodziej to działacz zaangażowany w ruchy LGBT i działania prodemokratyczne. Mężczyzna został zaatakowany na dworcu kolejowym. „Otoczyło mnie trzech mężczyzn. Dwóch miało twarze zasłonięte kominiarkami. ‘Masz przestać odpierd... te pedalskie manifestacje w Bydgoszczy, bo nie są mile widziane. Myślisz, że jak zasłonisz twarz, to cię nie dorwiemy? Wiemy, którymi ścieżkami chadzasz’”²³, zrelacjonował zdarzenie młody mężczyzna. **Na koniec grozili, aby na siebie uważał, ponieważ następane spotkanie skończy się dla niego gorzej.**

Nikt z przechodniów nie stanął w obronie Kosmy. Sam zadzwonił na policję. Początkowo przełączano go pomiędzy komisariatami, a następnie wskazano jednostkę, do której powinien się zgłosić. Tam usłyszał, że policjanci nie mają czasu zająć się jego sprawą i poproszono go o przyjscie następnego dnia. Nazajutrz przesłuchujący go policjant potraktował go w sposób opryskliwy, był niemiły, odmówił wylegitymowania się i nie chciał przyjąć zawiadomienia o napaści z powodu braku podstaw. Po interwencji u przełożonych funkcjonariusza zajęto się jego sprawą z należytą powagą i szacunkiem. Policja podjęła czynności wyjaśniające okoliczności zdarzenia w celu wniosku do prokuratury o rozpoczęcie postępowania w kierunku stosowania gróźb karalnych.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

²¹ <http://trojmiasto.wyborcza.pl/trojmiasto/7,35612,23943193,atak-na-synagoge-w-gdansk-w-trakcie-swiate-jom-kipur.html>

²² <https://dziennikbaltycki.pl/atak-na-synagoge-w-gdansk-zatrzymany-uslyszal-zarzuty-okazalo-sie-ze-jest-chory-psychicznie/ar/13514619>

²³ <http://bydgoszcz.wyborcza.pl/bydgoszcz/7,48722,22859046,spier-ze-swoimi-pedalskimi-demonstracjami-w-kominiarkach.html>

1 września 2018, Szczecin – Zakłócenie „tęczowego pikniku”²⁴

Uczestnicy zgromadzenia z udziałem osób ze środowiska LGBT zostali zaatakowani przez kilku młodych mężczyzn, którzy obrażali ich słownie oraz zniszczyli kolorowe elementy dekoracji pikniku. Członkowie Stowarzyszenia Równość Na Fali oraz Lambda Szczecin opisali napastników jako przedstawicieli ruchów skrajnie prawicowych wrogo nastawionych do mniejszości seksualnych. Całe zdarzenie zostało uchwycone na nagraniu przekazanym później policji.

Na podstawie nagrań ze zdarzenia, policji udało się ustalić personalia **zaledwie jednego napastnika**, któremu postawiono zarzuty zakłócenia legalnego zgromadzenia oraz uszkodzenia mienia. Do prokuratury został skierowany wniosek w związku podejrzeniem przestępstwa z nienawiści.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

5. PRZESTĘPSTWA NA TLE NACJONALISTYCZNYM

15 stycznia 2018, Częstochowa – Atak na członków Stowarzyszenia Demokraci RP i Obywatele RP

„15 stycznia podczas pielgrzymki kibiców na Jasną Górę, tuż przed tzw. racowiskiem, na tle rozwieszonego na klasztornej murze baneru z krzyżem celtyckim i hasłem „White United” stanęło kilkanaście osób ze stowarzyszeń Obywatele RP i Demokratyczna. W milczeniu wyjęli własne transparenty z napisami ‘Chrześcijaństwo to nie nienawiść’, ‘Moją Ojczyzną jest człowieczeństwo’ i ‘Tu są granice przyzwoitości’. Grupa kibiców zaczęła najpierw wykrzykiwać: ‘powiedzcie coś’, ‘nie macie odwagi’. Po chwili rzucili w ich kierunku świece dymne, odpalili race. W pewnym momencie rozległ się chórny okrzyk ‘prowokacja’ i jeden z napastników z zapaloną racą podpalił transparent, a drugi baner wyrwano jednej z kobiet siłą”²⁵.

17 stycznia 2018 r. zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze z art. 190 kodeksu karnego, mówiącego o stosowaniu gróźb karalnych. Zbierane były materiały dowodowe, przesłuchiwani byli świadkowie w celu ustalenia szczegółów zdarzenia. Również „17 stycznia Komenda Miejska Policji w Częstochowie w specjalnym komunikacie przedstawiła swoją wersję wydarzeń, wskazując, że **zaatakowane osoby dopuściły się prowokacji, przenosząc swój protest z terenu miejskiego na klasztorne błonia. Czyli – sami sobie byli winni.** I wbrew twierdzeniom poszkodowanych o braku na miejscu zdarzenia policjantów, komenda twierdziła, że to właśnie funkcjonariusze pomogli osaczonym na Jasnej Górze bezpiecznie opuścić teren klasztoru”²⁶.

Policja twierdziła również, że dowody dostarczone przez osoby zaatakowane są niewystarczające i ogólnikowe, oraz że trudno na ich podstawie cokolwiek ustalić. **„Osobiście dostarczyłam płyty ze zdjęciami i nagraniami z napaści na naszą grupę. Co najmniej dwa zdjęcia identyfikują sprawców. Co więcej, sami ustaliliśmy imię i nazwisko jednego z nich. To mężczyzna, który w Katowicach uczestniczył w wieszaniu portretów europosłów Platformy Obywatelskiej”**, powiedziała jedna z uczestniczek zdarzenia²⁷.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

²⁴ <https://www.tvn24.pl/szczecin-pierwszy-zatrzymany-w-sprawie-zaklocenia-teczowego-pikniku,866218,s.html>

²⁵ <http://www.otwarta.org/przedluzone-sledztwo-w-sprawie-ataku-kiboli-na-demokratyczna-rp-i-obywateli-rp/>

²⁶ <http://czestochowa.wyborcza.pl/czestochowa/7,89625,23197575,po-ataku-kiboli-na-jasnej-gorze-policja-nie-dostrzega-mowy.html>

²⁷ <http://czestochowa.wyborcza.pl/czestochowa/7,89625,23197575,po-ataku-kiboli-na-jasnej-gorze-policja-nie-dostrzega-mowy.html>

2 marca 2018, Kraków – Diego Andero Bottero, przewodnik po Auchswitz

„Ofiarą napaści jest mieszkający od wielu lat w Krakowie obywatel Włoch, badacz historii Holocaustu oraz przewodnik, m.in. po obozie zagłady w Auschwitz”²⁸. Kiedy wrócił do domu z pracy, na ścianie obok drzwi wejściowych do swojego mieszkania zobaczył namalowaną Gwiazdę Dawida oraz napisy „Polska dla Polaków” i „Auswitz for Poland guide!”.

Diego Andero Bottero złożył zawiadomienie na policji. Policja wszczęła postępowanie w sprawie, która została zakwalifikowana jako **uszkodzenie mienia oraz nawoływanie do nienawiści na tle narodowościowym**.

Aktualny status sprawy: NIEZNANY

6. REKOMENDACJE

- Ściganie z urzędu przestępstw oraz zachowań noszących znamiona działań z nienawiści o podłożu rasowym, narodowościowym, homofobicznym, ksenofobicznym, wyznaniowym, etc.
- Wprowadzenie zmian w prawie, które w bardziej szczegółowy sposób definiowałyby zachowania mogące być przedmiotem postępowania karnego w sprawach naruszeń praw członków różnych mniejszości.
- Zaostrzenie prawa dla przestępstw z nienawiści popełnianych w internecie oraz zwiększenie środków na zespoły monitorujące oraz wykrywające cyberprzemoc na tle rasowym, homofobicznym, ksenofobicznym, etc.
- Wpływanie na administratorów stron internetowych w celu ich bardziej wnikliwego monitorowania treści pojawiających się na ich stronach oraz wymaganie od nich przeciwdziałania możliwości zamieszczania nienawistnych treści mogących skutkować czynami przestępczymi z nienawiści oraz bezwzględnego informowania organów ścigania o nawoływaniu do przestępstw z nienawiści na ich stronach internetowych.
- Kampanie społeczne zwiększające wrażliwość na problemy mniejszości oraz uświadamiające potrzebę reagowania w sytuacjach kontaktu z aktami ataków z nienawiści.
- Usprawnienie działań lokalnych jednostek policji i prokuratury, które doprowadziłyby do niwelacji opieszałości postępowań oraz zapewnienie dostępności tłumaczy w takich placówkach z uwagi na rosnącą kosmopolityczność społeczeństwa w Polsce oraz jego zróżnicowanie narodowościowe i językowe.

²⁸ <http://krakow.wyborcza.pl/krakow/7,44425,23094164,napisy-polska-dla-polakow-i-auswitz-for-poland-guide-na.html>